

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!

Kedves Vendégeink Lengyelországból, Csehországból, Észtországból!

Kedves magyar Vendégeink!

Talán jobban nem is időzíthettük volna ezt a mai műhelybeszélgetést, hiszen a közelmúltban került sor Párizsban az OECD által szervezett Globális Fórumra, illetve azt megelőzően arra a döntéshozói kerekasztal beszélgetésre, amely a vállalati társadalmi felelősségvállalás (röviden: CSR) és a felelős üzleti magatartás (röviden RBC) hatékonyabb alkalmazását, az érintettek nagyobb felelősségét és a felelős üzleti magatartás eredményeinek a megsokszorozását tűzte ki célul.

E hónap végén pedig Hágában fog összeülni újra az az Európai Bizottság által szervezett vállalati társadalmi felelősségvállalással (Corporate Social Responsibility) foglalkozó CSR munkacsoport, amely az Európai Unió tagállamainak e területen végzett munkáját követi nyomon és aktív szerepet vállalt a most készülő, Felelős Üzleti Magatartás (Responsible Business Conduct) Akció Terv kidolgozásában is.

Tehát a két rangos esemény között ma lehetőségünk lesz megvizsgálni azokat, a lengyel, cseh, észt és magyar gyakorlatokat, amelyekkel az elmúlt években mindegyik itt jelenlévő ország igyekezett hozzájárulni a hatékonyabb vállalati társadalmi felelősségvállalás és felelős üzleti magatartás megvalósulásához. És így együtt, akár olyan közös megoldásokhoz is eljuthatunk, melyek szélesebb körben is alkalmasak lehetnek a terület fontosságának és jelentőségének a megerősítéséhez.

A teremben ülők számára nem kell bizonygatnom, milyen fontos területről, és azon belül is milyen fontos kérdésekről van szó akkor, amikor vállalati társadalmi felelősségvállalásról és felelős üzleti magatartásról beszélünk. Kutatások bizonyítják, hogy azok a cégek és üzleti vállalkozások, amelyek figyelmet, időt, energiát és némi pénzt szentelnek a CSR/RBC tevékenységeikre, 10%-kal jobban teljesítenek, azaz 10%-kal magasabb az össztermelésük, a nyereségük, a teljesítőképességük, mint azoknak a cégeknek, amelyek nem tartják fontosnak, hogy a működésük során odafigyeljenek az általuk okozott társadalmi, környezetvédelmi és gazdasági hatásokra. Minden államnak érdeke, hogy minél több ilyen felelős, tudatos cég működjön a területén, és lehetőleg ne csak a nagy cégek, a multinacionális vállalatok folytassanak ilyen irányú tevékenységet, de a kis-és középvállalatoknak is legyen lehetőségük és motivációjuk valóban felelősen működni.

Párizs legfontosabb üzenete a számunkra talán az volt, hogy miközben egyre elfogadottabbá válik, hogy a felelős üzleti magatartás alapvető jelentőségű a fenntartható fejlődés szempontjából, a hatékony RBC politikák kialakítása és megvalósítása nagy kihívás mind az állam, mind az üzleti szereplők számára. Sokszor hiányzik a politikai támogatottság, a pénzügyi forrás, jelentősek az aggodalmak, hogy az RBC hátrányosan befolyásolja a versenyképességet. Ahhoz, hogy hatékony RBC szakpolitikát lehessen kialakítani, beleértve a törvényi szabályozást, a nemzeti RBC stratégia megalkotását, az RBC-t támogató eszközrendszer kialakítását, szükséges több minisztérium és egyéb kormányzati szerv bevonása, a nemzetközi standardok és a hazai realitások figyelembe vétele. Érdeemes megvizsgálni, hogyan szervezik meg különböző kormányok az RBC szakpolitikáért felelős testületek kialakítását. Ennek a kérdésnek a körbejárására is lesz lehetőségünk a mai nap folyamán.

Országról országra változik az is, hogy mely szervezet a téma fő felelőse. Elsődlegesen leginkább a gazdasági ügyekért felelős minisztériumhoz tartozó területek felelősek, koordináló szervként. Ez Magyarországra is igaz, a Nemzetgazdasági Minisztérium, ezen belül a Munkaerőpiacért Felelős Helyettes Államtitkárság a kormányzati szakpolitika kialakításáért felelős szervezeti egység. Oka ennek többek között az is, hogy a Kormány nagyon nagy hangsúlyt helyez a munkaerő-piaci és foglalkoztatási területre, ezen belül is a felelős foglalkoztatásra. Természetesen minden esetben az érintettek és érdekeltek bevonásával, multi-stakeholder konzultációk formájában és tárcaközi egyeztetéseken keresztül zajlik a munka, és e mellett természetesen az üzleti élet és a civil társadalom képviselői is jelen vannak a megbeszéléseken.

A felelős üzleti magatartás elterjesztése érdekében mindenképp érdemes elgondolkozni, hogyan kommunikálhatná a kormány az országban működő és a külföldön beruházó cégek felé az RBC fontosságát, és miképp lehet a leghatékonyabban bevonni az érintetteket az Akció Terv kidolgozásába és megvalósításába.

A fejlesztési és beruházási politika RBC-vel való összekapcsolása elsősorban az ENSZ Fenntartható Fejlődés 2030 Agendájából indul ki, és a privát szektor megnövekedett szerepére alapoz. Hogyan lehet a privát szektort jobban befolyásolni, katalizálni annak érdekében, hogy erőteljesebben fókuszáljanak az RBC standardokra? A 2030 Agenda felhívja az üzleti szférát, hogy fogadja el a felelős üzleti és beruházási magatartás alapelveit, akár hazai, akár külföldi környezetben valósul meg a gazdasági tevékenység. Hiszen a külföldi beruházóktól is elvárjuk, hogy felelősen viselkedjenek minden gazdasági lépésükben

(beruházások lebonyolítása, beszállítói lánc kiválasztása, kifizetések teljesítése), cserébe biztosítjuk számukra a megfelelő üzleti környezetet (környezetvédelmi követelmények, munkaügyi standardok, stb. előírásával). A nemzeti politikák ilyen irányú fejlesztése vonzhatja a befektetőket, amelyek aztán minőségi munkahelyeket teremtenek, munkaerőt képeznek, a fenntartható termelést valósítanak meg. Azok a beszállítók tehát, akik felelősen működnek jelentős versenyelőnyre tehetnek szert. Kormányzati RBC stratégiáért felelős szervként feladatunk, hogy támogassuk a felelős üzleti magatartást gyakorló beszállítókat, beruházókat.

Az RBC standardok hatékony megvalósításának egyik kulcsa a szakpolitikák közötti koherencia. A kormányoknak maguknak is az RBC standardoknak megfelelően kell működniük, amikor gazdasági szereplőként jelennek meg. Ilyen helyzet, pl. amikor a közbeszerzések területén alkalmazza az RBC elveket, vagy az állami alapok esetében, mint az exportfinanszírozás/hitel, vagy olyan projektek támogatása, amelyek megfelelnek a felelős üzleti standardoknak. Egy másik fontos terület, amikor az állami tulajdonú cégek felelnek meg azoknak a standardoknak, amelyeket a többi cégtől elvár a kormány. A Cselekvési Tervünk, amelyről a későbbiekben fogok röviden beszélni, külön pontban említi az állami példamutatás fontosságát.

Mielőtt a magyar CSR Cselekvési Tervre rátérek, csak néhány szóval szeretném érzékeltetni, mi mit értünk CSR és RBC alatt. Értelmezésem szerint az RBC nem valami extra „jótéteményt” fejez ki, hanem felelős magatartást a mindennapi üzleti gyakorlatban, amely beépül a vállalat/szervezet kultúrájába. Tehát nem „csak” arról szól, hogy munkáltatóként segítsük a kisgyerekes anyukákat, vagy csökkentjük az energiafogyasztást, esetleg támogassuk a helyi óvodát, hanem a felelős gondolkodást tesszük a vállalat egész kultúrájában általánossá, és követeljük meg, sőt figyeljük erre az üzleti partnerek vonatkozásában is, pl. a beszállítók kiválasztásánál. Sajnos a CSR fogalma sokak szemében a filantróp megközelítést fedte le, pedig a szakemberek jó ideje beszélnek a tevékenységünk okozta hatásokért vállalt felelősségünkről, amely felelősséget minden esetben tudatosan vállalnunk kell.

És akkor néhány szó, csak röviden a magyar CSR Cselekvési Tervről, melyet 2015 áprilisában fogadott el a Kormány. A Terv elfogadását 3 éves egyeztetés előzte meg, és a tárcaközi munkacsoport, amely a kialakításáért, és azt követően a megvalósítás nyomon követéséért is felelős volt, a magyar gazdasági, és társadalmi sajátosságok figyelembe vétele mellett igyekezett azokat a szempontokat megjelentetni a Cselekvési Tervben, amelyek Európai Unió szinten is kihívásként jelentkeztek. Az egyeztetésekbe igyekeztünk bevonnunk a civil társadalom szereplőit

és a munkáltatókat, illetve célul tűztük ki a kormányzattal együttműködő partnerségek kialakítását.

A 2010-ben megalakult Kormány a Nemzeti Együttműködés Kormányaként definiálta önmagát, és politikáját összefoglalóan a „Nemzeti Együttműködés Rendszereként” határozta meg. Ennek az együttműködésnek része a tavaly elfogadott Cselekvési Terv, melynek célja az volt, hogy elősegítse a vállalatok társadalmi felelősségvállalásának (CSR) kibontakozását. Ennek érdekében a Kormány a magyar gazdasági és társadalmi sajátosságoknak megfelelően meghatározta azokat a prioritási területeket, amelyeken a vállalati társadalmi felelősségvállalást kiemelt intézkedésekkel is segíti. A Tervben rögzített prioritási területek a gazdaságfejlesztés, a munkaügyek és a környezetvédelem, e területeken határoztuk meg a konkrét intézkedéseket. Ezek az intézkedések a helyi gazdaságfejlesztés elősegítése keretében a klímabarát település program ösztönzése és a szociális gazdaság kiterjesztése; a munkaügy és esélyegyenlőség területén a hátrányos helyzetű, illetve hátrányosan kezelt csoportok, valamint a munkanélküliséggel leginkább sújtott társadalmi csoportok foglalkoztatásának elősegítése; a környezetvédelem területén pedig a vállalati erőforrás takarékoság és hatékonyság, valamint a gazdaság zöldítésének ösztönzése és állami példamutatás. A Cselekvési Terv horizontális prioritásokként határozza meg a fiatalok foglalkoztatásának ösztönzését, a mikro-, kis- és középvállalkozások aktívabb szerepvállalásának elősegítését a vállalati társadalmi felelősségvállalás mindhárom prioritási területén, a diszkriminációmentes foglalkoztatást (ez utóbbi prioritás az ENSZ által kiadott üzleti és emberi jogok irányadó elveit jeleníti meg a Cselekvési Tervben), valamint a munkavállaló- és családbarát munkahelyek kialakításának ösztönzését. A Cselekvési Terv összhangban van a munka- és foglalkoztatás központú gazdasági rendszer megvalósítását célzó, kormányzati törekvésekkel, valamint a vállalati társadalmi felelősségvállalás támogatása összekapcsolódik a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemmel.

Magyarország Kormánya szempontjából minden olyan kezdeményezés támogatandó, amely felhívja a figyelmet a felelős foglalkoztatás fontosságára, hiszen a vállalati társadalmi felelősségvállalás minden cégnél és vállalkozásnál, méretétől függetlenül, legelőször a munkatársakra kell, hogy fókuszáljon. Ők azok az emberek, akik kitartó munkájukkal és elkötelezettségükkel, valamint megújuló lelkesedésükkel és hivatástudatukkal lehetővé teszik a minőségi szolgáltatások és termékek előállítását, azoknak a fogyasztókhöz történő eljuttatását.

Bízom benne, hogy egyre több vállalat és szervezet ismeri fel, hogy kiemelten fontos a felelősség vállalása a gazdaság és a társadalom minden szintjén, és hogy mindenkinek egyre felelősebben kell működni a fenntarthatóság érdekében. A vállalatoknak gazdasági erejüknel, befolyásuknál, hatásaiknál fogva különösen tenniük kell a világban végbemenő kedvezőtlen társadalmi, gazdasági, környezeti folyamatok ellen.

Jó tudni, hogy minden, a CSR-rel kapcsolatos szkepticizmus ellenére vannak olyan vállalatok, amelyek komolyan veszik, hogy nem csak precízen és jól szervezeten kell működni, hanem felelősen is. Egy komoly vállalat pedig arról ismerszik meg, hogy felelősen bánik valamennyi erőforrásával, kiváltképp a humán tőkéjével.

A Kormány az együttműködés és a partneri viszony kialakítását kiemelten fontosnak tartja ezekkel a cégekkel, hiszen nem csak az állami példamutatás fontos, mint Cselekvési Tervünk egyik alpontja, de ugyanúgy nekünk is jó megszívlelni a jó példákat, amelyeket magunk körül láthatunk, ezért létrehoztuk a Felzárkózást Segítő Gazdasági Fórumot. E mellett megyei szinten működtetünk ún. Munkáltatói és Civil Fórumokat, melyek lehetőséget teremtenek a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatási lehetőségeinek megvitatására, fejlesztésére.

Elindult a Külgazdasági- és Külügyminisztériummal közösen az Emberi és Üzleti Jogok Akció Terv kidolgozása, ajánlás született az állami tulajdonú vállalatok részére a hatékonyabb energiafelhasználás érdekében. A következő két évre szóló Cselekvési Terv témáinak meghatározása és az érintettekkel való, széleskörű konzultáció ez év második felében kezdődik.

Az előttünk álló műhelymunka véleményem szerint kiváló lehetőség lesz egymás legjobb gyakorlatainak, az országainkban felmerülő kihívásoknak megvitatására, közös megoldások keresésére és mindenekelőtt olyan szakértői konzultációra, amelynek során a résztvevők egymást megerősítve haladhatnak tovább egy olyan úton, amin mindenképpen érdemes továbbmenni, hiszen a munkánk eredménye mindnyájunk számára, az egész gazdasági és társadalmi élet számára előnyös.

Így kívánok a mai napra jó munkát!
Köszönöm megtisztelő figyelmüket!